ÜLDKOHTU OTSUS (kaheksas koda)

20. jaanuar 2010 *

Liidetud kohtuasjades T-252/07, T-271/07 ja T-272/07,

Sungro SA, asukoht Córdoba (Hispaania),

hageja kohtuasjas T-252/07,

Eurosemillas SA, asukoht Córdoba,

hageja kohtuasjas T-271/07,

Surcotton SA, asukoht Córdoba,

hageja kohtuasjas T-272/07,

esindaja: advokaat L. Ortiz Blanco,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Moore, A. De Gregorio Merino ja A. Westerhof Löfflerova,

ning

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Parpala ja F. Jimeno Fernández, keda abistasid advokaadid E. Díaz-Bastien Lopez, L. Divar Bilbao ja J. Magdalena Anda,

kostjad,

mille ese on EÜ artikli 235 ja EÜ artikli 288 teise lõigu alusel esitatud kahju hüvitamise nõuded, millega palutakse hüvitada kahju, mis hagejatel tekkis väidetavalt seetõttu, et turustusaasta 2006/2007 suhtes kohaldati nõukogu 29. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1782/2003, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks ning muudetakse määruseid (EMÜ) nr 2019/93, (EÜ) nr 1452/2001, (EÜ) nr 1453/2001, (EÜ) nr 1454/2001, (EÜ) nr 1868/94, (EÜ) nr 1251/1999, (EÜ) nr 1254/1999, (EÜ) nr 1673/2000, (EMÜ) nr 2358/71 ja (EÜ) nr 2529/2001 (ELT L 270, lk 1; ELT eriväljaanne 03/40, lk 269), IV jaotise 10a peatükki, mis lisati sellesse määrusesse nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 864/2004, millega muudetakse määrust nr 1782/2004 ja kohaldatakse seda Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia ühinemise tõttu Euroopa Liiduga (ELT L 161, lk 48; ELT eriväljaanne 03/45, lk 136), artikli 1 punktiga 20, ning tühistati Euroopa Kohtu 7. septembri 2006. aasta otsusega kohtuasjas C-310/04: Hispaania *vs*. nõukogu (EKL 2006, lk I-7285),

ÜLDKOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja esimees E. Martins Ribeiro, kohtunikud S. Papasavvas ja N. Wahl (ettekandja),

kohtusekretär: vanemametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ja 22. aprilli 2009. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

1 Kreeka Vabariigi ühinemisel Euroopa ühendustega 1980. aastal kehtestati selle liikmesriigi ühinemisaktile lisatud protokolliga nr 4 puuvilla abisüsteem (EÜT 1979, L 291, lk 174, edaspidi „protokoll nr 4”).

2 Seda süsteemi kohaldati esimest korda 1981. aasta saagile ning hiljem, kui Hispaania Kuningriik ja Portugali Vabariik Euroopa ühendustega 1986. aastal ühinesid, laiendati selle kohaldamisala.

3 Protokolli nr 4 lõike 2 kohaselt on selle süsteemi eesmärk toetada puuvilla tootmist neis ühenduse piirkondades, mille põllumajandusele on see põllukultuur oluline, kindlustada asjassepuutuvatele tootjatele õiglane sissetulek ja stabiliseerida turgu, parandades pakkumise ja turustamise struktuure.

4 Protokolli nr 4 lõige 3 sätestab nii selle esialgses sõnastuses kui ka sõnastuses, mis tuleneb nõukogu 22. mai 2001. aasta määrusest (EÜ) nr 1050/2001, millega kohandatakse kuuendat korda Kreeka ühinemisaktile lisatud protokolliga nr 4 kehtestatud puuvilla abisüsteemi (EÜT L 148, lk 1; ELT eriväljaanne 03/30, lk 330), et see abisüsteem „hõlmab tootmistoetuse andmist".

5 Protokolli nr 4 lõige 6 määrusega nr 1050/2001 muudetud kujul sätestab, et „[n]õukogu teeb komisjoni ettepaneku põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga otsuse käesoleva protokolli alusel kehtestatud süsteemi tehtavate vajalike muudatuste kohta ja võtab vastu selle protokolli rakendamiseks vajalikud üldeeskirjad".

6 Nimetatud lõike 6 alusel võttis Euroopa Liidu Nõukogu 22. mail 2001 vastu määruse (EÜ) nr 1051/2001 puuvilla tootmistoetuste kohta (EÜT L 148, lk 3; ELT eriväljaanne 03/32, lk 332).

7 Selle määruse artiklitest 2, 11 ja 12 tuleneb, et toorpuuvilla tootmistoetuse suurus võrdub selle määrusega kindlaks määratud erinevusega toorpuuvilla soovitushinna ja maailmaturuhinna vahel ning et seda toetust makstakse toorpuuvillatehastele toorpuuvilla osas, mis on ostetud vähemalt sama määrusega kindlaks määratud miinimumhinnaga võrdse hinnaga.

8 Nõukogu võttis ühise põllumajanduspoliitika reformi raames 29. septembril 2003 vastu määruse (EÜ) nr 1782/2003, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks ning muudetakse määruseid (EMÜ) nr 2019/93, (EÜ)

nr 1452/2001, (EÜ) nr 1453/2001, (EÜ) nr 1454/2001, (EÜ) nr 1868/94, (EÜ) nr 1251/1999, (EÜ) nr 1254/1999, (EÜ) nr 1673/2000, (EMÜ) nr 2358/71 ja (EÜ) nr 2529/2001 (EÜT L 270, lk 1; ELT eriväljaanne 03/40, lk 269).

9 Määruse nr 1782/2003 põhjendused 24 ja 28 on järgmised:

„(24) Ühenduse põllumajanduse konkurentsivõime suurendamine ning toidukvaliteedi ja keskkonnastandardite soodustamine põhjustab paratamatult põllumajandustoodete institutsionaalsete hindade languse ning ühenduse põllumajandustootjate jaoks toomiskulude kasvu. Nende eesmärkide saavutamiseks ning rohkem turule orienteeritud ja säästva põllumajanduse soodustamiseks on vaja lõpetada üleminek tootmise toetamiselt tootjate toetamisele, kehtestades iga põllumajandustootja jaoks toodanguga sidumata sissetulekutoetuse süsteemi. Toetuse lahutamine toodangust ei muuda põllumajandustootjale tegelikult makstavaid toetussummasid, vaid suurendab märkimisväärselt sissetulekutoetuse tõhusust. Seetõttu tuleks ühtse otsetoetuse saamise tingimuseks kehtestada see, et peetaks kinni keskkonna, toidu ohutuse ning loomade tervishoiu ja heaoluga seotud tingimustest ja et põllumajandusettevõttes valitseksid head põllumajandus- ja keskkonnatingimused.

[…]

(28) Põllumajandustootjatele tuleks jätta vabadus valida, mis tooteid oma maal kasvatada, sealhulgas tooted, mille puhul jätkatakse toetuse maksmist toodangust sõltuvalt, suurendades niimoodi turule orienteeritust; seetõttu ei tohiks ühtse otsemakse saamise tingimuseks olla ühegi konkreetse toote tootmine. Konkurentsimoonutuste vältimiseks tuleks mõne toote kasvatamine toetuskõlblikul maal siiski välja jätta.”

10 Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 864/2004, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1782/2003 ja kohandatakse seda Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia ühinemise tõttu Euroopa Liiduga (ELT L 161, lk 48; ELT eriväljaanne 03/45, lk 136; edaspidi „vaidlusalune määrus"), põhjendustes 1, 2, 5, 6, 7, 22 ja 23 on öeldud:

„(1) Tootjate otsetoetuse toodangust lahtisidumine ja ühtse toetuskava sisseseadmine on ühise põllumajanduspoliitika reformiprotsessi möödapääsmatud elemendid, mille eesmärgiks on suunduda hinna- ja tootmistoetuste poliitikalt talupidajate sissetulekutoetustele. Määrusega […] nr 1782/2003 […] kehtestati need elemendid paljude erinevate põllumajandustoodete puhul.

(2) Ühise põllumajanduspoliitika [reformi] kesksete eesmärkide saavutamiseks tuleks puuvilla, oliiviõli, toortubaka ja humala toetus üldiselt lahti sidestada ja integreerida ühtsesse toetuskavasse.

[…]

(5) Puuvillasektoris praegu toimiva abisüsteemi täielik integreerimine ühtse toetuskavaga tooks kaasa tootmise katkemise ohu ühenduse puuvillatootmispiirkondades. Osa toetusest tuleks seetõttu jätkuvalt sidestada puuvillakasvatusega põllukultuuripõhise toetuse kaudu abikõlbliku hektari kohta. Toetuse summa arvutamisel tuleks tagada sellised majandustingimused, mis sellele põllukultuurile pühendunud piirkondades võimaldaksid jätkata tegevust puuvillasektoris ja vältida puuvilla väljatõrjumist teiste kultuuride poolt. Selle eesmärgi saavutamiseks on põhjendatud seada kogu kättesaadava toetuse määraks hektari ja liikmesriigi kohta 35% riigi osast tootjatele kaudselt makstud toetuses.

(6) Ülejäänud 65% riigi osast tootjatele kaudselt läinud toetuses peaks olema kättesaadav ühtsele toetuskavale.

(7) Keskkonnakaitselistel põhjustel tuleks kehtestada baaskülvipind liikmesriigi kohta, et piirata pindala, millele külvatakse puuvilla. Lisaks tuleks abikõlblike alade osas piirduda nendega, mille kohta on liikmesriigid loa andnud.

[…]

(22) Puuvillatoetuse ja toortubakatoetuse toodangust lahtisidumine võib nõuda teatavaid restruktureerimistegevusi. Täiendav ühenduse toetus liikmesriikide tootmispiirkondadele, kus maksti ühenduse toetust puuvilla ja toortubaka eest aastatel 2000, 2001 ja 2002, tuleks teha kättesaadavaks vahendite ülekandmise teel finantsprognooside rubriigist 1a rubriiki 1b. Seda täiendavat toetust tuleks kasutada vastavalt nõukogu 17. mai 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1257/1999 Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) toetuse kohta maaelu arendamiseks […].

(23) Puuvilla-, oliiviõli- ja tubakasektori tootjatele sissetulekutoetuse maksmise sujuvaks jätkamiseks tuleks jätta kohaldamata võimalus edasi lükata nende toetuskavade integreerimine ühtsesse toetuskavasse.”

11 Vaidlusaluse määrusega lisati määruse nr 1782/2003 IV jaotisele 10a peatükk pealkirjaga „Puuvilla eritoetused”, milles sisalduvad artiklid 110a–110f (edaspidi „vaidlusalused sätted”).

12 Määruse nr 1782/2003 (muudetud kujul) artiklid 110a–110c sätestavad:

„Artikkel 110a

Reguleerimisala

Toetust makstakse CN-koodi 5201 00 alla kuuluva puuvilla tootjatele käesolevas peatükis sätestatud tingimustel.

Artikkel 110b

Osalemise tingimused

1. Toetust antakse toetuskõlbliku puuvillakasvatusmaa hektari kohta. Toetuskõlblikuks loetakse maad, mis paikneb põllumajandusmaal, millel liikmesriik on puuvillakasvatust lubanud, sellele on külvatud heakskiidetud sorte ja saagi tegelik koristamine sellelt toimub normaalsetel kasvutingimustel.

Kui puuvillakupra avanemist siiski ei toimu erandlike ilmastikutingimuste tõttu, mida selline liikmesriik on tunnistanud, jäävad täielikult puuvillaga külvatud maa-alad

abikõlblikeks, kui kõnealuseid maa-alasid pole kuni puuvillapalli avanemiseni kasutatud muudel eesmärkidel kui puuvilla tootmiseks.

2. Liikmesriigid kiidavad heaks lõikes 1 osutatud maa ja sordid vastavalt üksikasjalikele eeskirjadele ja tingimustele, mis kehtestatakse artikli 144 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 110c

Baaskülvipinnad ja summad

1. Käesolevaga kehtestatakse järgmised baaskülvipinnad:

– Kreeka: 370 000 ha

– Hispaania: 70 000 ha

– Portugal: 360 ha.

2. Toetussummad abikõlbliku hektari kohta on järgmised:

– Kreeka: 594 eurot 300 000 hektari puhul ja 342,85 eurot ülejäänud 70 000 hektari puhul

– Hispaania: 1039 eurot

– Portugal: 556 eurot

[…]”.

13 Määruse nr 1782/2003 (muudetud kujul) artiklid 110d–110e käsitlevad heakskiidetud tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis koosnevad puuvillakasvatajatest ja vähemalt ühest puuvillakiu seemnetest eraldajast ning „kelle eesmärgiks on eelkõige kvaliteedilt sobiva seemnetest eraldamata puuvilla tarnimine puuvillakiu seemnetest eraldajale”. Need tootmisharudevahelised organisatsioonid võivad otsustada diferentseerida kuni poole kogu toetussummast, millele nende talupidajatest liikmetel on õigus, vastavalt organisatsiooni määratud skaalale, mis võtab arvesse eelkõige tarnitava toorpuuvilla kvaliteeti.

14 Vaidlusaluse määrusega lisati määrusele nr 1782/2003 ka IVb jaotis pealkirjaga „Finantsülekanded”, millesse kuulub muu hulgas artikkel 143d pealkirjaga „Finantsülekanne restruktureerimiseks puuvillapiirkondades”, mis on sõnastatud järgmiselt:

„Alates 2007. eelarveaastast tehakse kättesaadavaks teatav summa eurodes [22 miljonit] kalendriaasta kohta, lähtudes keskmistest puuvillakuludest aastatel 2000, 2001 ja 2002, ühenduse täiendava toetusena meetmetele puuvillatootmispiirkondades maaelu arengukava alusel, mida rahastab EAGGF tagatisrahastu kooskõlas määrusega […] nr 1257/1999."

15 Lõpuks lisati vaidlusaluse määrusega määruse nr 1782/2003 artiklile 153 muu hulgas lõige 4a, millega tunnistatakse kehtetuks määrus nr 1051/2001, kuid seda kohaldatakse siiski turustusaasta 2005/2006 suhtes. Määruse nr 1782/2003 (muudetud kujul) artikli 156 lõike 2 punkti g kohaselt kohaldatakse uut puuvilla abisüsteemi 1. jaanuarist 2006 alates sellest kuupäevast külvatud puuvilla puhul.

Vaidluse taust

16 Hispaania Kuningriik palus 22. juulil 2004 Euroopa Kohtule esitatud hagis EÜ artiklile 230 tuginedes tühistada määruse nr 1782/2003 IV jaotise 10a peatükk, mis oli sellele määrusele lisatud vaidlusaluse määrusega. Hageja esitab hagi põhjendamiseks neli väidet, mis käsitlevad vastavalt protokolli nr 4 rikkumist, põhjendamiskohustuse rikkumist, võimu kuritarvitamist ning ühenduse õiguse üldpõhimõtete, eeskätt proportsionaalsuse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumist.

17 Euroopa Kohus tegi kohtuasjas C-310/04: Hispaania *vs*. nõukogu otsuse 7. septembril 2006, millega rahuldas hagi (EKL 2006, lk I-7285). Olles küll kolm esimest Hispaania Kuningriigi esitatud väidet tagasi lükanud, tunnistas ta neljanda väite esimese osa vastuvõetavaks ning tühistas vaidlusalused sätted põhjusel, et nõukogu on rikkunud

proportsionaalsuse põhimõtet. Soovides vältida õiguslikku ebakindlust puuvillasektori toetuskavade küsimuses pärast tühistamist, peatas ta otsuse tühistava toime kuni uue määruse vastuvõtmiseni, mis peab toimuma mõistliku aja jooksul.

18 Hagejad, Sungro SA, Eurosemillas SA ja Surcotton SA, Hispaanias asutatud ettevõtjad, kes tegelevad toorpuuvilla puhastamisega, ja kelle suhtes kohaldati protokolliga 4 kehtestatud puuvilla abisüsteemi, esitasid 19. märtsil 2007 nõukogule ja Euroopa Ühenduste Komisjonile taotluse, milles palusid hüvitada neile vaidlusaluste sätete tekitatud kahju, mis oli Sungro puhul 37 188 eurot, Eurosemillasel 2 661 427 eurot ja Surcottonil 1 734 027 eurot.

19 Hagejad said 1. juunil 2007 nõukogult kirja, kus viimati nimetatu teatas, et pärast hagejate kahju hüvitamise nõude ja sellele lisatud dokumentide läbivaatamist on ta seisukohal, et tingimused nõukogu lepinguvälise vastutuse tekkimiseks ei ole täidetud.

20 9. mail 2007 vastas ka komisjon hagejate poolt eraldi esitatud kahju hüvitamise nõuetele eitavalt.

Menetlus ja poolte nõuded

21 18 toorpuuvilla puhastamisega tegelevat ettevõtjat, sealhulgas hagejad, paluvad 26. juunil 2007 ja 25. oktoobril 2007 Üldkohtu kantseleisse saabunud hagiavaldustes, mis registreeriti numbrite T-217/07, T-218/07, T-244/07–T-246/07, T-252/07–

T-255/07, T-258/07–T-260/07, T-268/07–T-272/07 ja T-394/07 all, hüvitada kahju, mis tekitati neile väidetavalt vaidlusaluste sätete vastuvõtmisega ning nende kohaldamisega turustusaastal 2006/2007.

22 Üldkohtu kaheksanda koja esimees otsustas pärast poolte ärakuulamist 18. oktoobri 2007. aasta määrusega liita kohtuasjad kirjaliku ja suulise menetluse jaoks.

23 Samal päeval võttis Üldkohus (kaheksas koda) menetlust korraldava meetme, piirates kohtuvaidluse ühenduse lepinguvälise vastutuse põhimõtte ning kahju kindlaksmääramise metodoloogiaga.

24 Hagejad kohtuasjades T-217/07, T-218/07, T-244/07–T-246/07, T-253/07–T-255/07, T-258/07–T-260/07, T-268/07–T-270/07 ja T-394/07 teatasid Üldkohtu kantseleisse 18. juulil 2008 saabunud kirjas kohtule, et võtavad esitatud hagid tagasi. Üldkohtu kaheksanda koja esimehe 20. oktoobri 2008. aasta määrusega kustutati nimetatud 15 kohtuasja Üldkohtu registrist.

25 Kohtuasjade T-252/07, T-271/07 ja T-272/07 poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu esitatud küsimustele kuulati ära 22. aprilli 2009. aasta kohtuistungil.

26 Kohtuasjas T-252/07 palub Sungro Üldkohtul:

– tunnistada hagi vastuvõetavaks;

– rahuldada EÜ artikli 288 alusel esitatud kahju hüvitamise nõue, tunnustades hageja õigust saada nõukogult ja komisjonilt solidaarse vastutuse alusel rahalist hüvitist kogusummas 37 188 eurot kahju eest, mis tekitati talle vaidlusaluste sätete ebaseadusliku vastuvõtmisega ning nende kohaldamisega puuvillasektoris turustusaastal 2006/2007;

– mõista kohtukulud välja nõukogult ja komisjonilt.

27 Kohtuasjas T-271/07 palub Eurosemillas Üldkohtul:

– tunnistada hagi vastuvõetavaks;

– rahuldada EÜ artikli 288 alusel esitatud kahju hüvitamise nõue, tunnustades hageja õigust saada nõukogult ja komisjonilt solidaarse vastutuse alusel rahalist hüvitist kogusummas 2 661 427 eurot kahju eest, mis tekitati talle vaidlusaluste sätete ebaseadusliku vastuvõtmisega ning nende kohaldamisega puuvillasektoris turustusaastal 2006/2007;

– mõista kohtukulud välja nõukogult ja komisjonilt.

28 Kohtuasjas T-272/07 palub Surcotton Üldkohtul:

– tunnistada hagi vastuvõetavaks;

– rahuldada EÜ artikli 288 alusel esitatud kahju hüvitamise nõue, tunnustades hageja õigust saada nõukogult ja komisjonilt solidaarse vastutuse alusel rahalist hüvitist kogusummas 1 734 027 eurot kahju eest, mis tekitati talle vaidlusaluste sätete ebaseadusliku vastuvõtmisega ning nende kohaldamisega puuvillasektoris turustusaastal 2006/2007;

– mõista kohtukulud välja nõukogult ja komisjonilt.

29 Nõukogu palub Üldkohtul:

– Jätta hagid tervikuna rahuldamata;

– Mõista kohtukulud välja hagejatelt solidaarselt.

30 Komisjon palub Üldkohtul:

– Jätta hagid täies ulatuses põhjendamatuse tõttu läbi vaatamata;

– Mõista kohtukulud välja hagejatelt.

31 Pärast poolte ärakuulamist kohtuistungil otsustas Üldkohus (kaheksas koda), et nimetatud kolm kohtuasja tuleb liita ka kohtuotsuse tegemiseks vastavalt kodukorra artiklile 50.

Õiguslik käsitlus

Sissejuhatavad märkused

32 Nagu hagejad kohtuistungil vastuseks ühele Üldkohtu küsimusele kinnitasid, tuginevad nad oma hagi põhjendamisel õigusele saada hüvitist ühenduse organite õigusvastase tegevuse eest. Hagejate sõnul ei kavatse nad käesolevates kohtuasjades tugineda ühenduse vastutusele oma organite õiguspärase käitumise eest.

33 Hagejad väidavad konkreetsemalt, et käesoleval juhul on täidetud kõik kolm kumulatiivset tingimust, mis on vajalikud ühenduse lepinguvälise vastutuse tekkimi-

seks tema organite õigusvastase käitumise tõttu EÜ artikli 288 teise lõigu mõttes, st ühenduse institutsioonile etteheidetava tegevuse õigusvastasus, kahju tekkimine ning põhjuslik seos selle tegevuse ja viidatud kahju vahel.

34 Nõukogu ja komisjon seevastu on seisukohal, et ükski ühenduse lepinguvälise vastutuse tekkimise tingimus ei ole täidetud. Nad leiavad eeskätt, et hagiavaldustes on lähtutud väärast eeldusest, kuna eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs*. nõukogu mõtet ja ulatust on moonutatud.

35 Üldkohus tuletab meelde, et väljakujunenud praktika kohaselt tuleneb EÜ artikli 288 teisest lõigust, et ühenduse organite õigusvastase tegevuse puhul on ühenduse lepinguvälise vastutuse tekkimise eelduseks see, et samaaegselt on täidetud teatavad tingimused: ühenduse institutsioonidele etteheidetava tegevuse õigusvastasus, kahju tekkimine ning põhjuslik seos selle tegevuse ja viidatud kahju vahel (vt selle kohta Euroopa Kohtu 9. novembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-243/05 P: Agraz jt *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-10833, punkt 26, ja 9. septembri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-120/06 P ja C-121/06 P: FIAMM jt *vs*. nõukogu ja komisjon, EKL 2008, lk I-6513, punkt 106 ja seal viidatud kohtupraktika).

36 Nende tingimuste kumulatiivsus tähendab, et kui üks tingimustest on täitmata, tuleb kahju hüvitamise nõue jätta tervikuna rahuldamata, ilma et oleks vaja uurida muid niisuguse vastutuse tekkimise tingimusi (Euroopa Kohtu 8. mai 2003. aasta otsus kohtuasjas C-122/01 P: T. Port *vs*. komisjon, EKL 2003, lk I-4261, punkt 30; vt selle kohta ka Euroopa Kohtu 9. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-257/98 P: Lucaccioni *vs*. komisjon, EKL 1999, lk I-5251, punktid 14 ja 63).

37 Käesoleval juhul tuleb esimese asjaoluna uurida, kas ühenduse institutsioonide õigusvastase käitumise ja hagejate poolt viidatud kahju vahelise põhjusliku seose olemasolu puudutav tingimus on täidetud.

Põhjuslik seos vaidlusaluse määruse puhul esineva proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise ja viidatud kahju vahel

Poolte argumendid

38 Hagejad väidavad, et vaidlusalused sätted, mis tühistati eespool viidatud kohtuotsusega Hispaania *vs.* nõukogu, kuid mille kehtivus säilitati kuni uue määruse vastuvõtmiseni, on neile väidetavalt tekitatud kahju põhjuseks.

39 Nimetatud kahju seisnes esiteks ning peamiselt selles, et neil jäi saamata tulu (*lucrum cessans*) põhjusel, et turustusaastal 2006/2007 külvati, koristati ning seejärel puhastati kiududest märkimisväärselt väiksemas koguses puuvilla võrreldes sellega, millised olid keskmised külvatud ja kiududest puhastatud puuvillakogused kolmel eelneval turustusaastal (2003/2004, 2004/2005 ja 2005/2006), mille suhtes kuulus kohaldamisele määrus nr 1051/2001. Vaidlusalune määrus, mis näeb ette toodangust 65% ulatuses n-ö lahti seotud abikava, mille kohaselt antakse toetust külvatud hektari kohta ning otse tootjale, sõltumata toodetud puuvillakogusest, ning mis asendab abikava, mis on täies ulatuses seotud toodanguga ning mille raames makstakse toetust puuvilla töötlemistehaste vahendusel – mis kehtis senini –, tõi kaasa külvipinna, hektarile vastava toodangu ja puuvillatootmise järsu vähenemise ligikaudu 60%. Hagejad tuletavad sellega seoses meelde, et Hispaanias on puuvillatootmine ja selle puhastamine omavahel majanduslikult tihedalt seotud tegevusalad. Teiseks tekkis hagejatel rahaline kahju (*damnum emergens*) tulenevalt vaidlusaluse määruse vastuvõtmise järel kantud õigus- ja majandusalaste konsultatsiooniteenustega seotud kuludest.

40 Hagejad väidavad oma nõuete põhjendamiseks, et märtsis 2007 ekspertiisibüroo koostatud dokumendid, mille nad on esitanud hagiavalduse lisana, st aruanne puuvilla toetuskava reformi mõju kohta Hispaania puuvillatoodangule (edaspidi „2007. aasta aruanne"), ning eksperthinnang kahju kohta, mis neist igaühel eraldi tekkis (edaspidi „eksperthinnangud"), ei tõenda veenvalt mitte üksnes tekkinud kahju, vaid ka põhjusliku seose olemasolu vaidlusaluste sätete Hispaanias kohaldamise ja hagejatel turustusaastal 2006/2007 – st ajavahemikul, mil mainitud sätteid kohaldati – tekkinud

kahju vahel. Euroopa Kohtu poolt tühistatud vaidlusaluste sätete vastuvõtmine ja nende puuvillasektoris kohaldamine nimetatud turustusaastal tõi kaasa ühele tootjale vastava puuvilla külvipinna ja ühele hektarile vastava toodangu märkimisväärse vähenemise ning seeläbi puuvillatoodangu ja järelikult ka puuvillakiu puhastamisega tegelevale tööstusharule tarnitavate puuvillakoguste järsu languse. Hagejad leiavad, et kui neid sätteid ei oleks vastu võetud või kui vastu oleks võetud teistsugune, protokollis 4 ja vaidlusaluse määruse põhjenduses 5 sätestatud eesmärkide saavutamiseks sobivam regulatsioon, ei oleks neil viidatud kahju tekkinud või et igal juhul oleks see olnud tunduvalt väiksem.

41 Hagejad rõhutavad samuti, et Hispaania Kuningriigi poolt eespool viidatud kohtuasjas Hispaania *vs.* nõukogu esitatud hagile lisatud erinevatest aruannetest nähtus, kuivõrd negatiivselt mõjutavad vaidlusalused sätted puuvillakasvatuse jätkumist Hispaanias, kuna tootmise kasumlikkus ei ole enam tagatud. Hagejate sõnul näitasid need aruanded, et vaidlusaluste sätetega, eeskätt nõukogu poolt määratud suhtarvudega toodanguga seotud ja sidumata abi kohta, ei suudeta tagada tootmise kasumlikkust asjassepuutuvates piirkondades, kuna nende tagajärjeks on see, et oluline osa külvipinnast jäetakse kasutamata ning seega väheneb toodang, samuti võidakse puuvill asendada muude kultuuridega, mistõttu väheneb olulisel määral see puuvillakogus, mis suunatakse puuvillakiu puhastamisega tegelevale tööstusharule töötlemiseks. Pealegi on nii Euroopa Parlament kui ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastu ühenduse seadusandja poolt abi määratlemisel kasutatud suhtarvudele, ning on kinnitanud, et kõnesolevad meetmed on taotletavate eesmärkide saavutamiseks ebasobivad.

42 Hagejate sõnul kinnitavad faktid eespool viidatud prognoose ning vaidlusaluste sätete ja neil tekkinud kahju vahelist kindlat põhjuslikku seost. Selles osas tõendab 2007. aasta aruanne, et toodetud puuvillakoguse vähenemine Hispaanias pärast seda, kui vaidlusalused sätted vastu võeti, on tekitanud üliolulist kahju puuvillakiu puhastamisega tegelevale tööstusharule, mille müügimaht on tooraine puudumise tõttu märkimisväärsel määral vähenenud. Niisuguse vähenemise mõju suurendab veel asjaolu, et kõnealune tööstusharu saab oma tooraine, st toorpuuvilla, üksnes kohalikelt

tootjatelt. Pealegi ei saa müügi sedavõrd olulist vähenemist seostada ühegi muu näitajaga, mida põllumajandustoodangu puhul üldiselt määravaks peetakse.

43 Hagejad täpsustavad, et vaidlusaluste sätete kohaldamine turustusaasta 2006/2007 suhtes ei avalda negatiivset mõju mitte üksnes nende poolt töödeldavatele puuvillakogustele, vaid ka puuvillakiu müügihinnale. Pealegi võib puuvillakiu toodangu vähenemine, mis on muudetud eeskirjade tulemus, anda tagasilöögi puuvillakiu puhastamisega tegelevate ettevõtjate konkurentsiolukorrale tulevastel turustusaastatel, kuna seeläbi soodustatakse uute, kolmandatest riikidest pärinevate konkurentide turuletulekut.

44 Lisaks nähtub 2007. aasta aruandest, et uue süsteemi tagajärjed on turustusaasta 2007/2008 osas veelgi negatiivsemad, arvestades asjaolu, et on võimalik, et uus puuvillasektori abikava tähendab hagejatele finantsraskusi järgnevalgi turustusaastal, mis võib kaasa tuua nende pankroti või tehaste sulgemise.

45 Hagejad väidavad repliigis, et vastupidi sellele, mida väidavad kostjateks olevad institutsioonid, ei põhine 2007. aasta aruanne ja eksperthinnangud lihtsalt oletustel, vaid nende aluseks on reaalsed andmed, mida kinnitab komisjoni teenistuste poolt aastal 2007 läbi viidud mõju-uuring ning mille aluseks on puuvillakiu puhastamisega tegelevate ettevõtjate finantsolukord, mis näitab, et nimetatud ettevõtjad on eeskirjade muutuse tõttu kandnud tegelikku kahju. Selle kahju hindamisel on lähtutud kahe asjassepuutuva abisüsteemi kohaldamisel saadud tegelike tulemuste võrdlusest, mis on ekspertide arvamuse kohaselt õige hindamisviis. Kostjaks olevate institutsioonide äärmiselt üldine kriitika, mis puudutab mainitud aruannete asjakohasust ja seal toodud järeldusi, näitab, et institutsioonid ei ole võtnud vaevaks neid tähelepanelikult uurida.

46 Nõukogu ja komisjon on sisuliselt seisukohal, et käesoleval juhul ei ole täidetud tingimus, mis puudutab põhjusliku seose olemasolu ühelt poolt nõukogu poolt vaidlusaluse määruse vastuvõtmise kui õigusvastase tegevuse ja teiselt poolt viidatud kahju vahel. Nad rõhutavad eeskätt, et hagejad on üksnes kinnitanud, et kahju, mis neil

väidetavalt tekkis, on vaidlusaluste sätete kohaldamise tulemus. Hagejate esitatud andmed ei võimalda tegelikult järeldada, kas nad on oma tõendamiskohustuse täitnud. Selles osas ei oma tähtsust järeldused, mis põhinevad 2007. aasta aruandel ja eksperthinnangutel, mis tuginevad hinnangule, millises mahus oleks puuvilla toodetud juhul, kui ei oleks toimunud puuvilla abisüsteemi reformi, mille vaidlusalune määrus ette nägi. Hagejad oleks pidanud võtma aluseks erinevuse ühelt poolt vaidlusaluse määruse tagajärgede ja teiselt poolt nende tagajärgede vahel, mis on niisugusel puuvilla abisüsteemi reformi kehtestaval määrusel, mille vastuvõtmisel ei ole õigusnormi rikutud, ehk määrusel, mille nõukogu eeldatavalt lähiajal vastu võtab.

Üldkohtu hinnang

47 Mis puudutab põhjusliku seose olemasolu väidetava käitumise ja viidatud kahju vahel, siis väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et väidetav kahju peab piisavalt otseselt tulenema etteheidetavast käitumisest, st käitumine peab olema kahju tekkimise määrav põhjus (vt selle kohta Euroopa Kohtu 4. oktoobri 1979. aasta otsus liidetud kohtuasjades 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79: Dumortier jt *vs*. nõukogu, EKL 1979, lk 3091, punkt 21; Üldkohtu 11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas T-175/94: International Procurement Services *vs*. komisjon, EKL 1996, lk II-729, punkt 55, ja 19. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas T-360/04: FG Marine *vs*. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 50). Niisuguse põhjusliku seose olemasolu peavad tõendama hagejad (vt Euroopa Kohtu 30. jaanuari 1992. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-363/88 ja C-364/88: Finsider jt *vs*. komisjon, EKL 1992, lk I-359, punkt 25, ja Üldkohtu 24. aprilli 2002. aasta otsus kohtuasjas T-220/96: EVO *vs.* nõukogu ja komisjon, EKL 2002, lk II-2265, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).

48 Selleks et määrata kindlaks kahju, mis tekkis ühenduse institutsiooni õigusvastase tegevuse tõttu, tuleb arvesse võtta vastutuse tekkimise aluseks oleva rikkumise, mitte aga sellise akti tagajärgi, milles rikkumine sisaldub, kuna institutsioon oleks võinud või pidanud vastu võtma samade tagajärgedega akti, ilma seejuures õigusnormi rikkumata. Teiste sõnadega – põhjusliku seose analüüsil ei saa võtta aluseks ebakorrektset eeldust, et õigusvastase käitumise puudumisel oleks institutsioon hoidunud tegutsemast või

võtnud vastu vastupidise akti, mis oleks samuti võinud olla õigusvastane käitumine, vaid analüüsida tuleb olukorda, milles asjassepuutuv kolmas isik asub õigusvastase tegevuse tõttu, võrrelda olukorraga, milles ta oleks olnud siis, kui institutsioon oleks tegutsenud õigusnormi järgides.

49 Seega tuleb välja selgitada, kas käesoleval juhul viidatud õigusvastasus on otseselt viidatud kahju tekkimise aluseks (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Finsider jt *vs.* komisjon, punkt 28), et tõendada põhjuse ja tagajärje vahelise otsese seose olemasolu ühendusele etteheidetava käitumise ja väidetava kahju vahel (vt selle kohta Euroopa Kohtu 16. detsembri 1963. aasta otsus kohtuasjas 36/62: Société des Aciéries du Temple *vs*. Ülemamet, EKL 1963, lk 583, punkt 603, ning eespool viidatud kohtuotsus Finsider jt *vs.* komisjon, punktid 41 ja 50).

50 Mis puudutab antud juhul käsitletavat õigusvastast käitumist, siis – nagu hagejad kohtuistungil vastuseks ühele Üldkohtu küsimusele kinnitasid – põhjustas neil väidetavalt tekkinud kahju üksnes asjaolu, et nõukogu toimis vaidlusaluse määruse vastuvõtmisel õigusvastaselt, ehk teisisõnu oli selleks proportsionaalsuse põhimõtte rikkumine sellisena, nagu Euroopa Kohus on selle määratlenud eespool viidatud kohtuotsuses Hispaania *vs*. nõukogu.

51 Selles osas tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on eespool viidatud kohtuotsuses Hispaania *vs*. nõukogu väljendanud seisukohta, et vaidlusalused sätted tuleb tühistada, kuna rikutud on proportsionaalsuse põhimõtet.

52 Euroopa Kohus on täpsemalt öeldes märkinud, et on kindel, et komisjon ei ole enne vaidlusaluste sätete vastuvõtmist läbi viinud uuringut, hindamaks välja pakutud puuvillasektori reformi tõenäolisi sotsiaalmajanduslikke tagajärgi, kuigi sellised uuringud viidi läbi teatud muude sektorite, näiteks tubakasektori, abisüsteemide

reformide raames (mainitud kohtuotsuse punkt 103). Seega on küsimus selles, millisel alusel määrati kindlaks puuvilla eritoetuse summa ja kas nendel alustel oli ühenduse seadusandjal võimalik oma ulatusliku kaalutlusõiguse piire ületamata jõuda järeldusele, et 35% varasema abisüsteemi raames saadaval olnud abist on summana piisav taotletava eesmärgi saavutamiseks, see tähendab puuvillakasvatuse kasumlikkuse ning seega puuvilla jätkuva kasvatamise tagamiseks.

53 Mis puudutab kinnipidamist proportsionaalsuse põhimõttest, mille kohaselt on nõutav, et institutsioonide tegevus ei läheks kaugemale sellest, mis on asjassepuutuvate õigusnormidega seatud legitiimsete eesmärkide saavutamiseks sobiv ja vajalik (mainitud kohtuotsuse punkt 97), siis Euroopa Kohus on nentinud, et ühenduse institutsioonid peavad olema igal juhul võimelised esitama selgelt ja ühemõtteliselt need alusandmed, mida tuli vaidlustatud meetmete vastuvõtmisel arvesse võtta ning millest sõltus nende kaalutlusõiguse teostamine (viidatud kohtuotsuse punkt 123). Käesoleval juhul ei võetud võrdlevas uuringus, mis käsitles puuvillakasvatuse eeldatavat kasumlikkust uue abisüsteemi raames, esiteks arvesse teatud palgakulusid, kuigi puuvilla eritoetuse summa kindlaksmääramisel lähtuti sellest analüüsist, ning teiseks ei uuritud selle reformi potentsiaalset mõju toorpuuvillatehaste majanduslikule olukorrale, kuigi tegemist on niisuguste alusandmetega, mida tuleb puuvilla kasvatamise kasumlikkuse hindamisel arvestada (vt viidatud kohtuotsuse punktid 124–132).

54 Euroopa Kohus järeldas, et nõukogu, kes võttis vastu vaidlusaluse määruse, ei ole tõendanud, et ta on selle määrusega kehtestatud uue puuvilla abisüsteemi puhul reaalselt kasutanud talle kuuluvat kaalutlusõigust, mis eeldab kõigi käsitletaval juhul tähtsust omavate elementide ja asjaolude arvesse võtmist, sealhulgas tuleb arvestada kõiki puuvilla kasvatamisega seotud palgakulusid ja toorpuuvillatehaste majanduslikku jätkusuutlikkust, mis on selle põllukultuuri kasvatamise kasumlikkuse hindamiseks vajalik (viidatud kohtuotsuse punkt 133). Euroopa Kohtu sõnul tuleneb sellest, et ühenduse institutsioonide esitatud andmete põhjal ei ole tal võimalik välja selgitada, kas ühenduse seadusandjal oli võimalik talle selles valdkonnas kuuluva ulatusliku kaalutlusõiguse piire ületamata jõuda järeldusele, et puuvilla eritoetuse määramine 35%-le varasema abisüsteemi alusel kohaldatava toetuse kogusummast on piisav, et

tagada vaidlusaluse määruse põhjenduses 5 – algselt protokolli nr 4 lõikes 2 – nimetatud eesmärgi täitmine, milleks on tagada kõnealuse kultuuri kasvatamise kasumlikkus ja seega selle jätkuv kasvatamine (viidatud kohtuotsuse punkt 134). Euroopa Kohus järeldas, et rikutud proportsionaalsuse põhimõtet (viidatud kohtuotsuse punkt 134).

55 Neid täpsustusi arvestades tuleb uurida, kas hagejad on esitanud tõendeid või andmeid, mis võiksid näidata, et vaidlusaluse määruse vastuvõtmisega seonduva õigusvastasuse ja väidetava kahju eri alajaotuste vahel on põhjuslik seos.

– Põhjuslik seos vaidlusaluse määruse vastuvõtmisega seonduva proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise ja kahju vahel, mille põhjustas puuvillatoodangu vähenemise tagajärjeks olev toorpuuvillatehaste eeldatava sissetuleku vähenemine turustusaastal 2006/2007

56 Hagejate poolt nii hagiavaldustes kui repliigis esitatud argumentidest ning oma nõuete toetuseks esitatud aruannetest ja eksperthinnangutest nähtub, et nad on läbiviidud uurimise käigus tõendanud, et seos esineb turustusaastal 2006/2007 täheldatud puuvilla müügimahu vähenemise ja vaidlusaluse määruse jõustumise vahel, mitte mainitud vähenemise ja selle õigusvastasuse vahel, mis seondub nõukogu poolt vaidlusaluse määruse vastuvõtmisega.

57 Mis puudutab esmalt 2007. aasta aruannet, siis käsitleb see – nagu nähtub aruande sissejuhatusest – „puuvilla abisüsteemi reformi mõju Hispaania puuvillatoodangule". Aruanne käsitleb, nagu nähtub selgelt selle eri osade sõnastusest, nii „reformi mõju puuvillakasvatuse alustamisele" kui ka „hinnangut sellele, milline on reformi mõju Hispaania puuvillatoodangule". Samuti tuleb märkida, et hinnang puudutab peamiselt

seda, millist üldist mõju avaldab üleminek abisüsteemilt, kus toetused on täiel määral seotud puuvillatoodanguga, abisüsteemile, kus toetused on 65% ulatuses toodangust n-ö lahti seotud.

58 Mis puudutab eksperthinnanguid, siis nende eesmärk oli esimeses osas hinnata reformi mõju toorpuuvilla töötlemise sektorile tervikuna ning teises osas igale hagejale eraldi tekitatud kahju summat, viidates kolmele eelnevale eelarveaastale, mil kehtis varasem puuvilla abisüsteem. Hagejad rõhutavad selles osas, et neile tekkinud kahju arvutati eksperthinnangus välja, võttes aluseks „erinevuse ühelt poolt selle vahel, millised on turustusaasta [2006/2007] eeldatavad tulemused, arvestades hetkel puuvillatoetuste suhtes kehtivat regulatsiooni (hinnang eelarveaasta lõpu seisuga), ja teiselt poolt nende tulemuste vahel, mida ettevõtja oleks saanud varasema abisüsteemi alusel (alternatiivne olukord)."

59 Tuleb nentida, et need elemendid ei tõenda, et viidatud kahju on otseselt seotud sellega, et nõukogu on vaidlusaluse määruse vastuvõtmisel rikkunud proportsionaalsuse põhimõtet. Nagu eespool punktis 48 mainitud, ei saa põhjusliku seose analüüsil võtta aluseks ebakorrektset eeldust, et õigusvastase käitumise puudumisel oleks institutsioon hoidunud tegutsemast või võtnud vastu vastupidise akti, vaid analüüsida tuleb olukorda, milles asjassepuutuv kolmas isik asub õigusvastase tegevuse tõttu, võrrelda olukorraga, milles ta oleks olnud siis, kui institutsioon oleks tegutsenud õigusnormi järgides.

60 Antud juhul nähtub eespool viidatud kohtuotsusest Hispaania *vs.* nõukogu, et proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisele tuginev kriitika ei puudutanud mitte vaidlusaluseid sätteid endid, vaid seda, et enne nende vastuvõtmist ei võetud arvesse kõiki asjassepuutuvaid elemente ja asjaolusid, kuna ei viidud läbi reformi mõju käsitlevat uuringut. Sellest tuleneb, et sissetulekute vähenemine, mille põhjuseks oli reform, ei ole põhjuslikus seoses Euroopa Kohtu poolt tuvastatud õigusvastasusega, kuna see õigusvastasus ei sea kahtluse alla reformi läbiviimise otsust. Seega peavad hagejad tõendama, et 2004. aasta reformi raames kinnitatud tootmisega seotud ja sidumata toetuste suhtarv, st vastavalt 35% ja 65%, mis on hagejate poolt viidatud kahju tekkimise aluseks, oleksid erinevad juhul, kui ühenduse institutsioonid oleksid –

kooskõlas selle kohtuotsusega – võtnud arvesse kõiki asjakohaseid andmeid (mõju puuvillatootmisele, puuvillakasvatusega seotud palgakulud ja uue süsteemi mõju toorpuuvilla töötlemise sektorile).

61 Hagejad ei ole tõendanud, et juhul, kui puuduks niisugune õigusvastasus nagu see, mille Euroopa Kohus on tuvastanud eespool viidatud kohtuotsuses Hispaania *vs.* nõukogu, ei oleks vaidlusalust määrust vastu võetud või see oleks kindlasti olnud sisult teistsugune. Selles osas on oluline meenutada, et vaidlusalune määrus ja eeskätt 10a peatükk, mis sellega määrusesse nr 1782/2003 lisati, on – nagu nähtub selgelt määruse põhjendustest – osa määrusega nr 1782/2003 alustatud ühise põllumajanduspoliitika reformist, mille eesmärk on suunduda hinna- ja tootmistoetuste poliitikalt põllumajandustootjate sissetulekuga seotud otsetoetuste poliitikale ning mille üks peamisi elemente on tootjate otsetoetuste toodangust lahtisidumine ja ühtse toetuskava sisseseadmine (vt põhjendus 1). Kuna üleminek tootmisest järk-järgult suuremas ulatuses lahti seotud abisüsteemile on ühise põllumajanduspoliitika reformi keskmes, ei ole hagejatel käesolevate kohtuasjade raames alust viidata tootmistoetuste korrale, mis eksisteeris enne vaidlusaluse määruse vastuvõtmist.

62 Samuti tuleb rõhutada, et nõukogu ei olnud käesoleva kohtuasja aluseks olevate hagide esitamise kuupäevaks uut määrust ikka veel vastu võtnud ning seega oli selles etapis võimatu ette teada, millise sisuga on need puuvilla abisüsteemi reformi käsitlevad sätted, mis võetakse vastu pärast eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs.* nõukogu tegemist ning sellest tulenevalt. Neil asjaoludel peavad hagejad konkreetsete andmete esitamisega kindlalt tõendama, et määrus, mis pidi vastu võetama, kehtestab – arvestades kohustust võtta arvesse kõiki puuvillasektori konkreetset olukorda iseloomustavaid tegureid ja asjaolusid, sealhulgas selle põllukultuuri kasumlikkuse hindamiseks vajalikke elemente – puuvillatootjate toetuste süsteemi, mis erineb vaidlusaluse määrusega ettenähtud süsteemist.

63 Teisisõnu peavad nad tõendama, et kui nõukogu ei järgi uue korra vastuvõtmisel mitte üksnes õigusnorme, viies läbi reformi mõju käsitleva hinnangu, vaid ka eesmärke, millel

ühise põllumajanduspoliitika reform põhineb, on selle tulemuseks vältimatult niisugune põllumajandustootjate abitoetuste süsteem ja toetuste toodangust lahtisidumise määr, mis erineb vaidlusaluste sätetega ettenähtust.

64 Hagejad mitte üksnes ei ole suutnud niisugust tõendusmaterjali esitada, vaid komisjoni teenistuste poolt aastal 2007 kooskõlas eespool viidatud kohtuotsusega Hispaania *vs.* nõukogu läbi viidud mõju-uuringust nähtub, et kolmest kavandatud võimalusest, st „tootmistoetus" (nn „reformieelne olukord"), „täielik lahtisidumine" ja „peaaegu täielik lahtisidumine" (nn „2004. aasta kavand"), pakub viimane parimaid võimalusi reformi erinevate eesmärkide saavutamiseks, kuna see vastab protokollis nr 4 nimetatud tingimustele ja kajastab ühise põllumajanduspoliitika reformi suundumusi.

65 Samadel põhjustel on komisjoni poolt 9. novembril 2007 esitatud uues määruse ettepanekus öeldud, et läbiviidud uuringute tulemusena võib järeldada, et toodanguga seotud toetuste määraks peaks endiselt jääma 35% ning toodangust lahtiseotud toetuste määraks 65%.

66 Lõpuks tuleb nentida, et uus määrus, mis võeti vastu pärast eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs.* nõukogu tegemist, st nõukogu 23. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 637/2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1782/2003 ja kehtestatakse puuvillasektori riiklik ümberkorraldamiskava (ELT L 178, lk 1), kasutab samu toodanguga seotud ja sidumata abi suhtarve (vt põhjendused 9 ja 10).

67 Ka hageja poolt kohtuistungil osutatud asjaolu, et määrus nr 637/2008 sisaldab sätteid, mis on toorpuuvillatehastele ilmselgelt soodsamad kui vaidlusaluse määrusega ettenähtud sätted, ei ole laadilt selline, et tõendada, et kõnesoleva õigusvastasuse ja väidetud kahju vahel oleks piisaval otsene põhjuslik seos, kuna ei ole tõendatud, et selles

määruses sisalduvad uued sätted, mille eesmärk on puuvillasektori stabiliseerimine uues õiguslikus ja kaubanduslikus olukorras, oleks ilmtingimata niisuguste uuringute tulemus, mille komisjoni teenistused on viinud läbi eespool viidatud kohtuotsust Hispaania *vs.* nõukogu arvestades. Tegelikult ei nähtu ei nendes uuringutes toodud järeldustest (vt eespool viidatud mõju-uuringu kokkuvõtte punkt 5) ega määruse nr 637/2008 põhjendustest (vt põhjendused 16–24) mitte mingil moel, et need sätted oleks lisatud pärast kõigi asjassepuutuvate elementide ja asjaolude arvessevõtmist vastavalt eespool viidatud kohtuotsusele Hispaania *vs*. nõukogu.

– Põhjuslik seos vaidlusaluse määruse vastuvõtmisega seonduva proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise ning õigus- ja majandusalasalaste konsultatsioonide kulude vahel

68 Mis puudutab kahju, mis seisneb „õigus- ja majandusalaste konsultatsiooniteenustega seotud kuludes" ning asjakohastel juhtudel materiaalse põhivara amortiseerumise ja varumisega seotud kulutustes, siis tuleb samuti asuda seisukohale, et hagejad ei ole märkinud, millises ulatuses olid „pärast vaidlusaluse määruse vastuvõtmist" kantud konsultatsiooniteenuste kulud – eeldades, et need olid tekkinud – otseses seoses niisuguse õigusvastasusega, mille Euroopa Kohus tuvastas eespool viidatud kohtuotsuses Hispaania *vs*. nõukogu.

69 Hagejad on vastuses ühele Üldkohtu poolt kohtuistungil esitatud küsimusele märkinud, et kõnesolevad kulud seostusid käesoleva menetlusega seotud kuludega. Kulud, mis tekkisid seoses ühenduse kohtu pädevusse kuuluva kohtuliku kontrolliga, tuleb lugeda kaetuks kohtukulusid käsitlevate otsusega, mis tehakse seda liiki kuludele

kohalduvate menetluslike erinormide alusel menetluse lõpetamise otsuses ning kohtukulude summa vaidlustamiseks ettenähtud erimenetluse lõpus. Need menetlused välistavad samade summade või samal eesmärgil kulutatud summade nõudmise ühenduse lepinguvälise vastutuse hagis, sh nende isikute summad, kes peavad kohtuvaidluse kaotamise tõttu oma kohtukulud ise kandma.

70 Esitatud kaalutlustest tervikuna järeldub, et hagejad ei ole suutnud tõendada, et neil tekkinud kahju oleks põhjuse ja tagajärje vahelise seose kujul seotud vaidlusaluse määruse vastuvõtmisega seonduva proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisega.

71 Seega tuleb hagid jätta põhjendamatuse tõttu rahuldamata, ilma et oleks vaja uurida, kas antud juhul on täidetud muud ühenduse lepinguvälist vastutust kaasa toovad tingimused.

Kohtukulud

72 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud

hagejate kahjuks ning kuna nõukogu ja komisjon on nõudnud kohtukulude hüvitamist, siis tuleb hagejate kohtukulud jätta nende endi kanda ning lisaks mõista neilt solidaarsel alusel välja nõukogu ja komisjoni kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kaheksas koda)

otsustab:

1. Liita kohtuasjad T-252/07, T-271/07 ja T-272/07 kohtuotsuse huvides.

2. Jätta hagid rahuldamata.

3. Jätta Sungro SA, Eurosemillas SA, ja Surcotton SA kohtukulud nende endi kanda ning mõista neilt solidaarsel alusel välja Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni kohtukulud.

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 20. jaanuaril 2010 Luxembourgis.

Allkirjad